

Forfatter: [J. Fr. Voss]

Titel: Besvarelse paa det af Oberberg.Casserer Schwingel udgivne saa kaldte Anhang til det frievillige Slaverie.

Citation: [J. Fr. Voss]: "Besvarelse paa det af Oberberg.Casserer Schwingel udgivne saa kaldte Anhang til det frievillige Slaverie.", i [J. Fr. Voss]: *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 11*, A.F. Stein, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_011-shoot-workid1_011_008.pdf (tilgået 19. maj 2021)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 11

Ophavsret Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen.](#)

1

Besvarelse paa det af Oberberg-Kasserer Schvingel udgivne saa kaldte Anhang til det frivillige Slaverie.

Kiøbenhavn 1771, trykt og findes tilkiøbs hos August Friderich Stein / boende i Skidenstræde.

2

3

Jeg maae slutte af Oberberg-Casserer Schvingels korte dog, fyndige Fortale, at Han er af den Tanke, at den, som tier, samtykker (endskiønt dette Ordsprog, saavelsom de fleeste, have mange Undtagelser; thi undertiden tier malt, fordi man forstaaer ikke at svare Ret, og under-

4

4

tiden fordi man ikke agter en Sag Besvarelseværd) og, for ikke at styrke Ham i denne Hans Troe, er jeg nødsaget til at besvare det saa kaldte Anhang til der frivillige Slaverie.

De vil uden Tvivl pege paa Autor til det frivillige Slaverie ved at have udmærket 3de Bogstaver i Begyndelsen af Deres Skrift, og saavidt jeg kan see, har De derefter indrettet Deres hele Skrivemaade.

Skulde det vel fortryde Dem, om jeg sagde, at De ikke har trosset ham? Ja! om De behager, kan de deraf see, hvor uvis det er at dømme efter blotte Formodninger.

5

5

Sandheds-Elskere fornægte den aldrig, og dens Hadere blive omsider beskiæmmede. De seer vel af mit Skrift, om De vil dømme upartiisk, at min Hen- sigt ikke har været den eeneste at sigte til visse Personer, men at viise den brugte Omgangs-Maade. De tilstaaer selv at De finder dem trossen ved mine Udtryk Pag. 5, i det De søger at fremføre Beviiser for at gjøre dem ugyldige. De røber Dem jo selv, i det De formeener at jeg ufeilbar maae have meent Dem; thi hvor kunde De ellers falde paa de Tanker? Havde De haft en god Overbeviisning (som De siger) havde det jo ikke rørt Dem, og ved det De saa ivrig vil forsvare Deres Sag, vil De og derved, at alle skal troe Dem have været Den eeneste Client, Men maae jeg spørge:

troer De og at have været den eeneste, saa at jeg ikke kunde have meent nogen anden? Hvor egen Tilstaaelse er, behøves jo intet

6

6

viidere Beviis. Paa denne Grund behøvede jeg nu ikke at røre videre ved. denne Sag; Men for ikke at forglemme noget, vil jeg igiennemgaae Deres Grunde; Dog, førend jeg skrider dertil, kan jeg ey forbiegaae at spørge Dem: med hvad Grund De kalde mig en Hykler.

De kiender mig ikke; thi gjorde De det, er jeg vis paa De strax vilde tørre Dem om Munden og tilstaa at De havde —. Jeg forsikrer Dem, at, om et Menneske besidder de beste Egenskaber; men tillige den Last at hykle, er jeg i Stand til at fatte Afskye for ham. Hold derfor inde med Deres Domme, indtil De har lært at kiende den De dømme om.

De har inddraget Copie af et Brev indgivet af afdøde Cammer-Raad og Oberberg-Casserer Voss til Oberberg-Am-

7

7

tet. Jeg vil ikke tænke saa ilde om Dem, at de har gjort det for at beskjemme Deres Antecessor eller Hans efterlevende Fami- lie. Og da det er min Pligt at tænke det Beste, vil jeg ansee det som et Beviis, som De maaskee troer er tilstrekkelig nok til at viise, at den Afdøde af egen Drift har forestillet Dem, hvilket De siger var Dem ligesaa ubekient som ubegiært; da det dog strider saavel imod Fornuften, som imod bædre vidende, efterdi De derved vil, man skal troe, at den Afdøde enten har været en unaturlig Fader og en slet Ven; der, endskiønt han selv havde Børn og Beslægtede, uden mindste Grund skulde forglemme dem, og af et blot Indfald udvælge den, som aldeeles ikke kom ham ved; men var blot fremmed for, uden at blive anmodet derom, eller overtalt dertil. Maae De ikke tilstaae mig, at det strider imod Fornuften, at foregive, at en fornuftig og kiær-

8

8

lig Fader kunne handle saaledes; thi De veed vel, at der er en naturlig Attraae hos Forældre til at see deres Børn lykkelige. Eller De vil, man skal troe, at De besidder saa store og glimrende Fortienester, at de gandske forblindede den Sal. Mands Øy- ne, saa at han ikke var i Stand til at see til sine; men ved en uimodstaaelig Magt saa godt som tvungen til at vælge Dem. Kand De vel nægte, at dette er tvertimod bedre Viidende? Jeg troer disse tvende Grunde kunde være tilstrækkelige nok til at kuldaste deres Sætning, at det var Dem ligesaa ubekient som ubegiært, at De blev den Afdødes Adjunctus og Successor. Og endskiøndt jeg med temmelig Vished veed den hede Omgang, hvorved De blev det, vil jeg dog ikke her gjøre den Skam at igiendrive Dem haardere, naar De alleneste en anden Gang vil bygge Deres Giendrivelser paa fastere Grunde. Der-

9

9 som De tilstaaer mig, at man ikke kan bru- ge for megen Forsigtighed i at dømme om en Levendes Handlinger, mon der da ikke udfordres en større i at dømme om den, der ikke længere er nærværende for at forsvare sig? Havde De iagttaget dette, havde De ikke beprydet Deres Skrift med saadanne Udtryk, hvorved De, som ikke kiendte den Afdøde, lettelig kand forføres til at dømme ilde om Harm

Er De endnu ikke fornøyet med hvad jeg har sagt i denne Begivenhed; men vil at jeg skal forklare mig tydeligere, er De jo den, der møder mig dertil, og hvem af os vil liide meest derved?

De vil ellers, jeg skal forhøre hosandre hvorledes den Sal. Mands Endeligt var. Jeg veed fuldkommen hvorledes han

10

10

henbragte sin sidste Levetiid, og de, som omgikkes Ham, formoder jeg vist vil give Bifald til hvad jeg har sagt.

De melder og, at Enke-Fruen har begiæret Dem til Laugværge; men De maatte refusere Hende, paa Grund, at De ikke kunde paasee Deres eget Beste og Enkens tillige; O! hvilken grundig Undskyldning! De blotter selv Deres moralske Charakter, nemlig iagttager Pligterne imod Dem selv; men forglemmer dem, De ere Deres Næste skyldig. Mon en Retsindig ikke kan paasee, at hans Næste ingen Uret lider uden at forurette sig selv.

De finder Dem fornærmet ved det Udtryk om Successors Retfærdighed. Jeg vil allene svare Dem dette, at man bestemmer ikke ved at tale vilkaarlig. De tilbyder Dem for 30 Rdlr. Aarlig at holde

11

11 Regnskab over Deres pro Cento Penge. Jeg forsikrer Dem, jeg er slet ikke nysgierrig; Og, dersom De uden Passion vil gien- nemlæse hvad jeg har skrevet vil De erfare, at det ikke er af Misundelse; men for at viise Uordenen. De tilstaaer mig dog vel, at det er ubilligt, naar det igjen skal gaae ud over den fattige Bergmand. Thi hvorledes skulde Leverandeurerne kunde soutinere Deres Handel, naar de skulde give Profiten hen for at faae Deres forstrakte Penge i rette Tid. Mon De ikke derfor maae forhøye Prisen paa Deres Vahre, da BergAlmuen, der har mindst, saaledes maae lide meest.

De kalder mine Forslage om at indskrænke Sølververkets Udgifter, Projecter. Synes De da Sparsommelighed for nærværende Tid ikke er fornøden?

12

⌘ 12 Giengiældelses Ret maae have en stor Indflydelse hos Dem , efterdi De lover mig mine Udlæg betalt i samme Myndt. Vær forvisset paa, naar jeg engang finder for got at nævne mig, vil jeg møde Dem uden Secundant. Dog vil jeg raade Dem: døm ikke hvem jeg er, førend jeg selv nævner mig, thi det kan læt treffe sig, De kun- de dømme som første Gang.

⌘ De troer, siger De, at Lyst til at chicanere og beføre, hellere end Veemodighed over den Fattige har været Drivefiederer. Ja! beskylder mig gar for Usandfærdighed. Troer De, jeg ikke veed, at Sandhed hades? Jo! men jeg veed og, at naar den omsider triumpherer maae dens Fornægtere staae til Skamme. Og vil De ikke tilstaae mig, at jeg har skrevet Sandhed, da behag at læse den Klage, som

13

⌘ 13

⌘ Berg-Almuen havde i Sinde at insinuere Kongen; men blev forholdt. De vil deraf erfare, at den fuldkommen bekræfter, hvad jeg har sagt. Meere forlanger jeg ikke.

14

15

16